iFilipino 9

Pagkakakilanlang Asyano

Online
Offline
MATERIALS

14in1
DOMAINS
Unang Edisyon

Teachers Manual

DepED
K·12
PROGRAM
ALIGNED

Yunit 1: Mga Akdang Pampanitikan ng Timog Silangang Asya

Aralin 1: Maikling Katha ng Timog-Silangang Asya

MGA LAYUNIN SA PAG-AARAL

- Nasusuri ang mga pangyayari, at ang kaugnayan nito sa kasalukuyan sa lipunang Asyano.
- Nabubuo ang sariling paghatol o pagmamatuwid sa mga ideyang nakapaloob sa akda.
- Nagagamit ang mga pang-ugnay na hudyat ng pagsusunod-sunod ng mga pangyayari.
- Nabibigyang- kahulugan ang mahirap na salitang ginamit sa akda batay sa denotatibo o konotatibong kahulugan.
- Nasusuri ang maikling kuwento batay sa: Paksa, Mga tauhan.
- Pagkakasunod-sunod ng mga pangyayari, estilo sa pagsulat ng awtor.
- Naihahambing ang ilang piling pangyayari sa napanood na telenobela sa ilang piling kaganapan sa lipunang Asyano sa kasalukuyan.

PAUNLARANG GAWAIN

Mga Paghahandang Gawain

1. **Mga Karaniwang Gawain**
   - Panalangin at Pagcheck sa attendance.
2. **Pagsusuri/Balik-aral (mga mungkahi)**
   - Ipakilala ang sarili at kilalanin ang mga mag-aaral
3. **Mga maaaring gamiting motibasyon (mga mungkahi)**
   - Maghanda ng maikling kwento ng Timog-Silangang Asya.
   - Hayaang basahin at unawain ng mga mag-aaral.

Presentasyon ng Aralin

Talakayin ang aralin gamit ang mapagkukunang iPresentation na matatagpuan sa loob ng interactive na courseware upang mapadali ang pag-aaral sa **PAHINA 2-28**. Bigyan ang mga mag-aaral ng pagsasanay sa pagsasanay o mga katanungan.

PAGBUBUOD

Pamunuan ang mga mag-aaral sa pagtukoy ng:

- May mga panandang ginagamitna naghuhudyat ng pag-uugnayan sa iba't ibang bahaging pagpapahayag. Sa pag-aaral ng wikang Filipino, ang mga panandang ito ay kadalasang kinkatawan ng mga pang-ugnay.
- May mga tungkuling ginagampanan ang mga pananda:
  - Mga panandang naghuhudyat ng pagkakasunod-sunod ng mga kilos o pangyayari.
  - Mga pananda sa pagbabago ng inilalahad
  - Mga pananda sa pagbibigay ng pokus mula sa sinundang pahayag
  - Mga pananda sa pagdaragdag mula sa sinundang pahayag
  - Mga pananda sa paglalahat mula sa sinundang pahayag
- Ang Timog-silangang Asya ay isang rehiyon sa Asya na binubuo ng labing-isang bansa a tinatawag din a East Indies. Kabilang sa rehiyon na ito ang mga bansang *Pilipinas*, *Indonesia*, *Cambodia*, *Brunei*, *Mayanmar*, *Vietnam*, *Laos*, *East Timor*, *Malaysia*, *Thailand* at *Singapore*.
- Malaki ang naging epekto ng mga maiimpluwensyang bansa na nakipag-ugnayan sa mga bansang ito gaya ng Tsina, India, Hapones at Arabe.
- Gayon din ay may iba't ibang bakas na iniwan sa kultura ng mga bansa ng Timog-Silangang asya na sinakop ng mga makapangyarihang bansa. Sa Pilipinas ay ang bansang Espanya at Amerika, sa Indonesia ay ang Olndes (Netherlands),

sa Vietnam at Laos naman ay ang Pranses, sa Malaysya at ang Myanmar ay ang Britanya, Ang tanging bans ana hindi nasakop ng mga kanluranin ay ang bansang Thailand.

- Masasabing ang isang salita ay may kahulugang denotasyon kung ang gamit ng salita ay may pagpapakahulugang literal o kahulugang itinala sa diksyunaryo. Maawing gamit ng wika bilang bahagi ng pananalita, operasyunal o makaagham na pagpapakahulugan.
- Samantala masasabing ang salita ay may kahulugang konotasyon kung ang gamit ng salita naman ay may pagpapakahulugang pahiwatig sa mas malalim na pang-unawa. Hindi dapat tanggaping literal ang kahulugan ng salita bagamat pundasyon ito sa pagtatago ng nais na ipahiwatig ng salita. Sinasabing masining o simbolismo ang gamit ng salita sa pagpapakahulugan nito. Malalim ang ang kahulugan kaya't kinakailangan ng mataas na pang-unawa.

iTALAKAYIN

Hayaang sagutin ng mga mag-aaral ang **Gawain 1** ng interactive na courseware.

Mga Sagot:

Saliksik sa Isyung Panlipunan		
Saligan	**Batayan ng Pamantayan**	**Puntos**
Datos	Nasasaliksik ang tumpak na pangangailangang datos na kailangan sa pagtugon sa Gawain.	2
Balarila at Angkop na Pananalita	Gumamit ng wastong balarila at angkop na mga salita sa pagpapaliwanag.	1
Pagbuo ng Kaisipan	Naipapahayag ang mga puntos sa malinaw at lohikal na pag-aayos ng mga kaisipan sa talata.	2
Kabuuan		**5**

Hayaang sagutin ng mga mag-aaral ang **Gawain 2** ng interactive na courseware.

Mga Sagot:

Pagpapakahulugan sa Elemento ng Maikling Kwento		
Saligan	**Batayan ng Pamantayan**	**Puntos**
Nilalaman	Nabigyan ng kahulugan ang katangian ng bawat elementong ito.	10
Balarila at Angkop na Pananalita	Gumamit ng wastong balarila at angkop na mga salita sa pagpapaliwanag.	8
Proseso	Nabigyan nng tugon ang Gawain nang nakasunod sa gabay na ibinigay sa gawain.	7
Kabuuan		**25**

Hayaang sagutin ng mga mag-aaral ang **Gawain 3** ng interactive na courseware.

Mga Sagot:

1. Mapagbigay
2. Pasigaw na pag-iyak
3. Nakabubulabog
4. Natanggal sa trabaho
5. Natauhan
6. Anak o magulang
7. Burol
8. Pera
9. Ipilit ang opinion
10. Damit

Hayaang sagutin ng mga mag-aaral ang **Gawain 4** ng interactive na courseware.

Mga Sagot:
Maaaring ang sagot ay magkaka-iba (Gawin/Sagutan ito sa inyong Work-textbook)

Hayaang sagutin ng mga mag-aaral ang **Gawain 5** ng interactive na courseware.

Mga Sagot:
Maaaring ang sagot ay magkaka-iba (Gawin/Sagutan ito sa inyong Work-textbook)

Hayaang sagutin ng mga mag-aaral ang **Gawain 6** ng interactive na courseware.

Mga Sagot:

Pagsusuri ng Akda		
Saligan	**Batayan ng Pamantayan**	**Puntos**
Kaugnayan	Nasusuri sa pamamagitan ng pagbibigay ng kaugnayan sa nasaliksik na isyung panlipunan sa pangyayari sa akda.	2
Balarila at Angkop na Pananalita	Gumamit ng wastong balarila at angkop na mga salita sa pagpapaliwanag.	1
Pagbuo ng Kaisipan	Naipapahayag ang mga puntos sa malinaw at lohikal na pag-aayos ng mga kaisipan sa talata.	2
Kabuuan		**5**

Hayaang sagutin ng mga mag-aaral ang **Gawain 7** ng interactive na courseware.

Mga Sagot:

Paghatol sa Tauhan		
Saligan	**Batayan ng Pamantayan**	**Puntos**
Proseso	Nasundan ng maayos ang gabay na pagtugon sa gawaing paghatol sa tauhan ng binasang akda.	10
Balarila at Angkop na Pananalita	Gumamit ng wastong balarila at angkop na mga salita sa pagpapaliwanag.	10
Pagbuo ng Kaisipan	Naipapahayag ang mga puntos sa malinaw at lohikal na pag-aayos ng mga kaisipan sa talata.	15
Kabuuan		**35**

iBARIRALA

Hayaang sagutin ng mga mag-aaral ang **Gawain 8** ng interactive na courseware.

Mga Sagot:

1. **Una ay magpakulo ng siyam (9) na tasang tubig sa isang malaking kaldero o kaserola**
2. **Ikalawa ay na idagdag ang dalawang tasang bigas at asin sa kumukulong tubig at saka haluin.**
3. **Bago ang sumunod ay hayaang kumulo ng may 45 minuto sa katamtaman hanggang mahinang apoy upang lumambot ang bigas.**
4. **Ikatlo ay haluin ng madalas upang hindi dumikit ang kanin sailalim ng kaldero o kaserola**

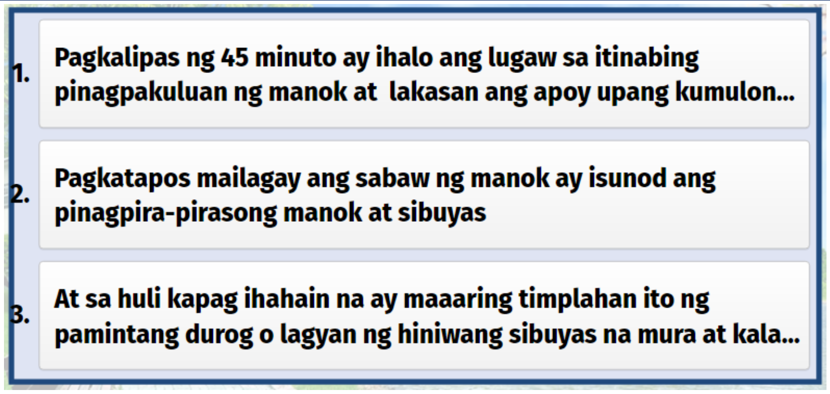

Hayaang sagutin ng mga mag-aaral ang **Gawain 9** ng interactive na courseware.

Mga Sagot:

Pagsusunod-sunod ng Pangyayari Gamit ang Wastong mga Hudyat		
Saligan	**Batayan ng Pamantayan**	**Puntos**
Nilalaman	Nailahad ang sunod-sunod na pangyayari sa pagpapakita ng pagbabago ng ama bilang iresponsable patungo sa pagiging responsible.	4
Balarila at Angkop na Pananalita	Nagamit ng wasto ang mga hudyat ng pagsunod-sunod na pangyayari.	4
Pagbuo ng Kaisipan	Naipapahayag ang mga puntos sa malinaw at lohikal na pag-aayos ng mga kaisipan sa talata.	2
Kabuuan		**10**

Pagsusunod-sunod ng Pangyayari Gamit ang Wastong mga Hudyat		
Saligan	**Batayan ng Pamantayan**	**Puntos**
Nilalaman	Nailahad ang pagkakasunod-sunod na pangyayari sa kung paano nakamitng binata ang pagkapanalo sa kanyang paglilitis.	4
Balarila at Angkop na Pananalita	Nagamit ng wasto ang mga hudyat ng pagsunod-sunod na pangyayari.	4
Pagbuo ng Kaisipan	Naipapahayag ang mga puntos sa malinaw at lohikal na pag-aayos ng mga kaisipan sa talata.	2
Kabuuan		**10**

PALAWAKIN ANG KAALAMAN

Hayaang sagutin ng mga mag-aaral ang **Gawain 10-A** ng interactive na courseware.

Mga Sagot:
Maaaring ang sagot ay magkaka-iba (Gawin/Sagutan ito sa inyong Work-textbook)

Hayaang sagutin ng mga mag-aaral ang **Gawain 10-B** ng interactive na courseware.

Mga Sagot:
Maaaring ang sagot ay magkaka-iba (Gawin/Sagutan ito sa inyong Work-textbook)

PALABIGKASAN/PALATINIGAN

Hayaang sagutin ng mga mag-aaral ang **Gawain 11** ng interactive na courseware.

Mga Sagot:

Pagsusunod-sunod ng Pangyayari Gamit ang Wastong mga Hudyat		
Saligan	**Batayan ng Pamantayan**	**Puntos**
Kahandaan	May manipestasyon ng kahandaan ma nakikita bago, habang, at pagtatapos.	15
Kagamitan	Malikhain at angkop ang mga kagamitang ginamit sa pag-uulat.	15
Pagtatanghal	Nagpapakita ng buhay na pamamaraan at pamamahala ng pagtatanghal ng pag-uulat.	20
Nilalaman	Impomatibo at komprehensibo ang ibinahaging nilalaman na angkop sa sinundang gabay sa pag-uulat.	20
Pagsasalita	Manlinaw at mabisa ang pagbabahagi ng impormasyon at naipapamalas ang paggamit ng wika.	20
Organisasyon	Mahusay na napamahalaan ang partisipasyon ng mga kasapi na tagapag-ulat.	10
Kabuuan		**100**

PAGLALATHALA NG IDEYA

Hayaang sagutin ng mga mag-aaral ang **Gawain 12** ng interactive na courseware.

Mga Sagot:

Paghatol sa Tauhan		
Saligan	**Batayan ng Pamantayan**	**Puntos**
Proseso	Nasundan ng maayos ang gabay na pagtugon sa gawaing paghatol sa mga isyung panlipunang tinalakay sa aralin.	10
Balarila at Angkop na Pananalita	Gumamit ng wastong balarila at angkop na mga salita sa pagpapahayag ng hatol.	5
Pagbuo ng Kaisipan	Naipapahayag ang mga puntos sa malinaw at lohikal na pag-aayos ng mga kaisipan sa talata.	10
Kabuuan		**25**

TAKDANG-ARALIN

Ipagawa sa mga mag-aaral ang mga sumusunod na gawain bilang takdang-aralin:

1. Gumawa ng buod ng mga kwentong binasa.
2. Ilagay ang iyong reaksyon sa mga kwentong nabasa.